

„Hrou k poznání“

Výchovně vzdělávací program
školní družiny

MOTTO: „V družině se zabavíme, hrajeme si, nezlobíme.“

OBSAH	<i>str. 2</i>
1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	<i>str. 3</i>
1.1. Název	
1.2. Předkladatel	
1.3. Zřizovatel	
1.4. Platnost dokumentu	
2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA	<i>str. 4</i>
2.1. Charakteristika školní družiny	
2.2. Prostorové a materiální vybavení školní družiny	
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	
2.4. Dlouhodobé projekty	
2.5. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty	
2.6. Provoz školní družiny	
3. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ, PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČENÍ ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ	<i>str. 6</i>
3.1. Podmínky přijímání	
3.2. Průběh zájmového vzdělávání	
3.3. Ukončování zájmového vzdělávání	
4. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	<i>str. 7</i>
5. ORGANIZACE ŠKOLNÍ DRUŽINY	<i>str. 8</i>
6. PODMÍNKY BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ	<i>str. 10</i>
7. CHARAKTERISTIKA ŠVP ŠD	<i>str. 12</i>
7.1. Pojetí ŠVP ŠD	
7.2. Cíle ŠVP ŠD	
7.3. Výchovně – vzdělávací strategie ve školní družině	
7.4. Formy vzdělávání	
7.5. Obsah vzdělávacího programu ŠD	
8. PRAVIDLA PRO VNITŘNÍ EVALUACI A HODNOCENÍ	<i>str. 23</i>
9. ZÁVĚR	<i>str. 24</i>

1. Identifikační údaje školy

1.1. Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro školní družinu – „Hrou k poznání“

1.2. Předkladatel

Název: Základní škola Pivín, okres Prostějov, příspěvková organizace

Adresa: Pivín 170, 798 24 Pivín

Jméno ředitele: Mgr. Květoslava Žondrová

Kontakty: telefon 582 384 230, e- mail zspivin@posta.pvskoly.cz

www: zspivin.cz

IČO : 75 02 27 61

RED IZO: 600 120 601

IZO:

Koordinátor autorského týmu: Mgr. Květoslava Žondrová, ředitelka školy

Spoluautoři a realizátoři: vychovatelka ŠD Pivín

1.3. Zřizovatel

Název: Obec Pivín

Adresa: Pivín 220, 798 24 Pivín

Jméno starosty: Jan Vrána

Kontakty: telefon 582 384 234, e- mail obec@pivin.cz

www: pivin.cz

1.4. Platnost dokumentu

2. verze Školního vzdělávacího programu „Hrou k poznání“

ŠVP byl projednán pedagogickou radou dne: 30. srpna 2016

ŠVP byl schválen Radou školy dne: 30. srpna 2016

Platnost dokumentu: od 1. září 2016

.....
Mgr. Květoslava Žondrová, ředitelka školy

razítko školy

2. Obecná charakteristika

2.1. Charakteristika školní družiny

Školní družina je zřízena podle zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a řídí se vyhláškou MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, v platném znění.

ŠD realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování. Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti. Školní družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Práce školní družiny je zcela samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky a pravidly pedagogiky volného času.

ŠD zabezpečuje žákům náplň volného času v době po vyučování, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Probíhá při činnostech spojených s odpočinkem, rekreací, zájmovou činností, zábavou.

Časové rozvržení a uspořádání činnosti ŠD se řídí požadavky psychohygieny. Usilujeme o to, aby podporovalo zdravý tělesný, duševní a sociální vývoj dítěte.

Vychovatelka působí na žáky v době zvýšené únavy z vyučování. V této době se projevuje zvýšená potřeba pohybu jako kompenzace dlouhého sezení při vyučování. Těmto požadavkům se snažíme přizpůsobit režim dne v družině.

2.2. Prostorové a materiální vybavení školní družiny

Školní družina nemá samostatnou místnost, o potřebné prostory se dělí s jídelnou. Velká místnost je opticky rozdělena kobercem na část jídelny a část družiny. Jako jídelna je využívána asi 60 minut denně, ve zbývajících dobách je určena pro činnost družiny. Pro každodenní činnost využíváme i ostatní prostory školy. Kapacita oddělení je pro 30 zapsaných žáků.

Prostory družiny jsou zařízené jako herna. Nejsou členité, tím není možno zajistit žákům soukromí při hrách ve skupinkách. Místnost je velká a světlá, větší část místnosti je pokryta kobercem, kterého žáci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech v komunitním kruhu, při odpočinkových činnostech apod. K činnostem školní družina dále využívá prostory keramické dílny a další prostory v budově školy: tělocvičnu a odbornou učebnu výpočetní techniky. K rozvoji pohybových dovedností a schopností využíváme venkovní víceúčelové hřiště.

Pro herní činnosti je družina dostatečně vybavena stavebnicemi, hračkami, a stolními hrami. Pro rozvoj čtenářských dovedností a pěstování čtenářských návyků máme dětskou knihovničku vybavenou dětskými knížkami různého žánru a časopisy. Pro poslechové činnosti používáme magnetofony a CD přehrávač. Družina je vybaveno televizorem, videem a DVD přehrávačem. Oděv a obuv si žáci ukládají do šatny, která je společná pro všechny žáky školy. V okolí školní družiny využíváme krásné přírodní prostředí, které je zdrojem poznání i možností k rekreačním činnostem a vycházkám.

2.3. Personální obsazení

Počet vychovatelek odpovídá kapacitě školní družiny v daném školním roce.

1 vychovatelka

pracovní úvazek: zkrácený

Vychovatelka splňuje požadavky na předepsanou odbornou způsobilost a má zájem o svůj odborný růst, soustavně se dále vzdělává. Chová se a jedná profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovně vzdělávací činnosti ve školní družině.

Denní podstatou pedagogické práce je tvořivá improvizace, pružné a citlivé reagování na okamžitou situaci, vnímáme celou osobnost žáka a získáváme je ke spolupráci. Předáváme nové poznatky a snažíme se vést žáky k citovému prožívání bezprostředních vztahů k okolí. Usilujeme, aby výsledkem byla pohoda a prožitek žáků, jejich zaujetí pro činnost, radostné prožití pobytu u nás v družině.

2.4. Dlouhodobé projekty

V naší družině probíhají dlouhodobé projekty v souladu s projekty základní školy Cesta školním rokem, Chráníme naše životní prostředí a Zdravá škola. Zaměřujeme na prevenci sociálně patologických jevů, každý měsíc je věnován určitému problému a děti se zúčastní besedy. Každý měsíc je rovněž jeden týden věnován projektu na určené téma, kdy děti samostatně sbírají materiály, besedují, instalují výstavky, spolupracují na fotodokumentaci. Všechny děti jsou zapojeny do celoroční hry. Dopravní výchova je uskutečňovaná formou návštěvy dopravního hřiště, jízdy zručnosti na kolech na školním hřišti a pravidelným školením dětí z pravidel silničního provozu.

2.5. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Vychovatelka je v kontaktu s třídní učitelkou a zákonnými zástupci. Úzce s nimi spolupracuje. Začátkem školního roku na schůzce se zákonnými zástupci žáků 1. třídy vychovatelka informuje o organizaci ŠD, seznámí zákonné zástupce s nabídkou zájmových útvarů a režimem oddělení. Seznámí je s Vnitřním řádem školní družiny. Řád ŠD je vyvěšen na webových stránkách školy, svým podpisem na Zápisním lístku potvrzují, že se s Řádem seznámili. Vychovatelka ŠD se nadále během školního roku v průběhu třídních schůzek zdržuje ve škole, aby reagovala na případné podněty a připomínky zákonných zástupců týkající se problematiky ŠD.

Spolupráce s dalšími subjekty:

s MŠ - pozvánky na výstavky dětských prací, dárky k zápisu do 1. tříd, vzájemné návštěvy dětí, konzultace vychovatelky ŠD a učitelek MŠ, umožnění vstupu do školní keramické dílny dětem z MŠ

se ZŠ - konzultace s vyučujícími, pedagogické rady

s veřejností - výstavky prací, příležitostné drobné dárky

s okolními ŠD - vzájemné pracovní návštěvy vychovatelek

2.6. Provoz školní družiny

Ranní provoz školní družiny není zajištěn, ale žáci mají umožněn vstup do školní budovy v době od 6.40 hodin a je zajištěn jejich dozor. Po skončení školního vyučování je provoz družiny zajištěn do 15. 30 hodin.

3. Podmínky přijímání uchazečů, podmínky průběhu a ukončení zájmového vzdělávání

3.1. Podmínky přijímání uchazečů zájmového vzdělávání

Přijímání účastníků činnosti je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku:

Dítě je do ŠD přijímáno na základě písemné přihlášky – zápisního lístku, na kterém zákonní zástupci uvedou důležité informace o žákovi pro vychovatelku, rozsah docházky a způsob odchodu žáka z družiny.

Do ŠD je dítě přihlašováno vždy jen na jeden školní rok. Žáky 1. tříd přihlašují do družiny rodiče při zápisu do školy. Do družiny může být žák přihlášen během celého školního roku. O přijetí žáka rozhoduje ředitel školy. **Na písemnou žádost rodičů o vyřazení žáka může žák ukončit docházku během celého školního roku.**

3.2. Průběh zájmového vzdělávání

Oddělení školní družiny se naplňuje do počtu maximálně 30 účastníků, vzhledem ke kapacitě ŠD se přijímají přednostně žáci 1. – 3. ročníku.

Činnost školní družiny se uskutečňuje zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, umožňuje účastníkům přípravu na vyučování.

Účastník je při odchodu ze ŠD předán pouze osobám uvedeným na zápisním lístku, nebo na základě jiného písemného vyrozumění rodičů. Účastník nesmí být vydán jiným osobám.

Na škole fungují zájmové kroužky, jejich činnost se prolíná s organizovanou činností ŠD, na kroužky je brán ohled. V časech organizované činnosti družiny, škola zajistí účastníkům kvalifikovaný dozor.

3.3. Ukončování zájmového vzdělávání

Provádí se písemnou formou s přesným datem odhlášení účastníka. O vyloučení účastníka ze ŠD rozhoduje ředitel školy, pokud účastník soustavně nebo nějakým výrazným projevem porušil kázeň a pořádek, pokud svým chováním ohrozil zdraví a bezpečnost ostatních.

4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

V případě přítomnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsou tyto děti začleňovány do běžného zájmového vzdělávání s maximálním uplatněním individuálního a diferencovaného přístupu vychovatelky. Vychovatelka spolupracuje s třídní učitelkou, konzultuje výchovně vzdělávací metody, využití vhodných didaktických pomůcek. Důležitá je také spolupráce s rodiči. Škola není vybavena bezbariérovým přístupem pro žáky se zdravotním postižením.

Dle aktuálních podmínek a možností školy lze při výchovných možnostech ve školní družině rozvíjet talent mimořádně nadaných žáků, a to individuálním přístupem, zadáváním rozšiřujících a doplňujících úkolů v oblasti výtvarné, literární, pohybové, rukodělné či přírodovědné/ vlastivědné.

5. Organizace školní družiny

Cílová skupina

Žáci naplňují jedno oddělení a jejich počty se během dne mění, plynule přecházejí do zájmových kroužků nebo domů.

Počet oddělení: 1

Věk žáků: 6 – 10 let (1. – 5. třída)

Kapacita družiny: 30 žáků

Časový režim

před vyučováním - ranní provoz družiny není zajištěn, ale žáci mají umožněn vstup do školní budovy v době od 6.40 hodin a je zajištěn jejich dozor; po vyučování je provoz družiny zajištěn do 15. 30 hodin.

Denní režim

Režim dne je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině.

Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Využívají i způsob práce ve dvojicích. Pobýváme co nejdelší čas venku. Organizujeme vycházky do přírody.

Před vyučováním jsou zařazovány klidné a nenáročné činnosti odpočinkového zaměření, které probíhají individuální formou. Žáci dochází průběžně podle potřeby rodičů.

Po vyučování dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po

odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se snažíme provádět venku nebo v tělocvičně. Pokud žáci mají delší vyučování nebo odpolední vyučování, zařazujeme toho dne pouze činnosti odpočinkové a rekreační, nebo činnosti, které lze provádět mimo budovu školy.

a) Činnosti odpočinkové

jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil; žáci sami volí k těmto činnostem optimální polohu. Jejich cílem je odstranit únavu žáků, plní psychohygienické poslání. Do denního režimu jsou uplatněny po obědě. Tuto funkci přináší i klidové hry, či jiné zájmové činnosti, poslechové činnosti, dětská videotéka apod.

b) Činnosti rekreační

Kladou za cíl relaxaci po soustředění ve vyučování a regeneraci sil. Převažuje v nich odpočinek aktivní s náročnějšími pohybovými prvky. Zařazeny mohou být hry řízené i spontánní. Většinou se jedná o sezónní hry (koupání, sáňkování, hry v přírodě, pohybové hry v tělocvičně) nebo o plnění úkolů dopravní výchovy, pohybových chvilek atd.

c) Činnosti zájmové

Navazují na výchovně-vzdělávací program školy, jsou uplatňovány formou hry a odpočinku. Umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností; dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení; činnosti probíhají ve skupinách či individuálně, organizovaně či spontánně. Snaží se rozvíjet osobnost žáka po stránce estetické, pohybové (včetně jemné motoriky), společenské a ekologické. Umožňují plnit seberealizaci jedince. Řazeny mohou být jako činnosti kolektivní nebo individuální.

- pracovní zájmové činnosti (práce s přírodninami, s textilem, práce s netradičními materiály, konstruktivní činnosti, základy šití a pletení)
- výtvarné zájmové činnosti (kresba, malba, modelování, práce s keramickou hlinou, koláže, netradiční výtvarné techniky, výzdoba prostor ŠD)
- přírodovědné zájmové činnosti (pozorování ročních období a změn v přírodě, ochrana životního prostředí- praktické činnosti, botanické pokusy, sběr kaštanů, žaludů,...)
- hudební zájmové činnosti (poslech hudby i její reprodukce, nácvik představení mažorettek, hudební pohybové činnosti, volný tanec, instrumentální činnosti, zpěv s kytarou)
- sportovní zájmové činnosti (sportovní hry – v tělocvičně, na hřišti, v přírodě,...)

- společenskovední zájmové činnosti (osvojování základních společenských pravidel, debaty k významným výročím a událostem, prohlížení a četba naučné literatury, práce s internetem)

d) Příprava na vyučování

Zahrnuje okruh činností související s plněním školních povinností. Mívá většinou tyto formy

- vypracování domácích úkolů (pouze se souhlasem rodičů v souladu s křivkou výkonnosti žáka)
- zábavné procvičování učiva formou didaktických her, upevňování školních poznatků v praxi při vycházkách a dalších činnostech
- další aktivity spojené s přípravou na vyučování (doučování žáků z méně podnětných prostředí či u žáků integrovaných – vede vyučující v rámci svého úvazku)

6. Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Nástup a odchod dětí do školní družiny se řídí Provozním řádem školní družiny, chování dětí ve školní družině se řídí Školním řádem.

Žáci jsou na začátku, v průběhu i na konci školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou soustavně poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sezónních činnostech a sportech.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí (pití v ŠJ, šťáva v ŠD)
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)
- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek

- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, děti má neustále v zorném poli.
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, tělocvična, hřiště
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovy ZŠ a ŠD zodpovídá vychovatelka za 25 dětí. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 25, je pověřena doprovodem dětí další osoba.
- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou PP (šatna zaměstnanců na stejném patře)

Psychosociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následním hodnocení
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině

7. Charakteristika ŠVP školní družiny

7.1. Pojetí ŠVP školní družiny

Program družiny koncipovaný do obecných témat umožňuje, aby vychovatelka s žáky plánovala a realizovala takové činnosti, které žáky zaujmou, naplňují jejich přání a potřeby.

Nabídkou alternativních aktivit se snažíme respektovat specifické požadavky pedagogického ovlivňování volného času.

Při přípravě výchovně vzdělávacího programu v oddělení ŠD se snažíme zvážit všechny souvislosti, vzájemné vztahy, vývoj, možné změny v plánovaných aktivitách. Při výběru činností se řídíme věkem a stupněm rozvoje žáků, jejich potřebami, zájmem a cílem výchovy. Dbáme na kvalitu psychohygienických podmínek, dodržujeme pedagogické zásady, metodické postupy a tvůrčím způsobem uplatňujeme moderní metody a formy práce.

Žáci se v družině vzdělávají především na základě vlastních prožitých zkušeností. Činností si prohlubují a rozvíjejí poznatky a dovednosti získané při vyučování. Dáváme žákům dostatek prostoru pro spontánní aktivity. Snažíme se podněcovat radost z učení, touhu poznat nové, získávat zkušenosti, ovládat další dovednosti a tak přispívat k rozvoji osobnosti žáka.

7.2. Cíle ŠVP školní družiny

Cílové zaměření ŠD vychází z obecných cílů základního vzdělávání. V souladu s těmito zásadami se ve ŠD naplňují tyto cíle:

1. Rozvíjet sociální kompetence žáků – učit žáky spolupracovat ve skupině, respektovat názory a práci druhých, být tolerantní a ohleduplný ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem. (Usilování o pravdomluvnost a morální kvality, posilování schopnost objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování, vytvářet schopnost svobodně a odpovědně řešit konkrétní životní situace na základě autoregulace, pěstování potřebných vědomostí, dovedností a postojů v sociálních vztazích vedoucí k odpovědnosti za své jednání.)
2. Formovat životní postoje – přispívat k utváření životních postojů a mravních hodnot. (Vytváření společensky žádoucích hodnotových orientací, vytváření základů právního vědomí, úcta k ověřeným hodnotám, porozumění, tolerance a ochota pomoci, vytváření vlastního sebevědomí, posilování schopnosti nepodléhat cizím negativním vlivům.)
3. Vést žáky ke zdravému životnímu stylu – učit žáky chápat zdraví jako nejdůležitější životní hodnotu, mít radost z pohybu a dodržovat zásady zdravé životosprávy. (Stravovací návyky, skladba potravin, pitný režim, režim dne osobní hygiena, tělesná

zdatnost, otužování, rozvíjení a posilování citové stránky, obohacování estetickými zážitky a pěstování pracovních návyků.)

4. Podněcovat žáky k otevřené a všestranné komunikaci – vést žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů, a také k umění naslouchat názorům druhých. (Kultivace slovního i mimoslovního projevu, rozvíjení slovní zásoby, schopnost naslouchat, uplatnění osobnosti ve skupině a v různých sociálních prostředích.)
5. Pomáhat žákům najít své místo ve skupině ve společnosti – přijímat a dodržovat určená pravidla, rozlišovat, respektovat a umět střídat různé role ve skupině. (Hledání a vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny její důvěryhodnost a stabilita, kladné hodnocení a sebevědomí, posilování pozitivního myšlení.)
6. Vést žáky k odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování – vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání pozitivních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě. (Ovládání negativních citových reakcí, překonávání náročných životních situací, vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy, posilování autoregulačních systémů.)

Cíl 1 Umění se učit

Cíl 2 Vedení k samostatnosti a originalitě

Cíl 3 Umění se domluvit

Cíl 4 Vzájemné respektování, schopnost pomáhat druhým

Cíl 5 Najít si místo ve společnosti - skupině

Cíl 6 Utváření pozitivních mezilidských vztahů a vztahů k přírodě

Cíl 7 Umět vážit si sám sebe

Cíl 8 Můj kamarád je jiný a mně to vůbec nevadí

Cíl 9 Víím, jaký jsem, co umím, dokážu se uplatnit

Cíl 1 Umění se učit		
Činnosti	1. Kompetence k učení	1. Osobnostní a sociální výchova
Vědomostní soutěže	samostatné využívání a třídění informací	rozvíjí poznávací schopnost
Kvízy a hádanky	propojují poznatky z širších celků	rozhodovací dovednosti
Naučné stezky	vedou k vytváření pozitivního vztahu k učení	využití pružnosti, nápadů a originality
Besedy	diskutování o problému	porovnávání vlastních a cizích postojů
Kolektivní hry	využívají metod a strategií	vzájemné poznávání se ve skupině
Výtvarná výchova	samostatné experimentování	cvičení kreativity a originality

Cíl 2 Vedení k samostatnosti a originalitě		
Činnosti:	Kompetence:	Průřezová témata:
	Kompetence komunikativní	Osobnostní a sociální výchova
	Kompetence k řešení problémů	Mediální výchova
Skládání z papíru	vyjádření své myšlenky	cvičení kreativity
Hra se stavebnicí	tvořivé rozvíjení	schopnost uvádění nápadu do reality
Výzdoba třídy	umí objevovat různé varianty řešení	umožňuje práci v týmu
Kreslení	vyjádření vnitřních pocitů	využívání dovedností pro pozitivní myšlení
Diskuse o chování	kritické myšlení a zhodnocení svých činů	vzájemné poznávání se
Odpočinek	naslouchání druhým lidem	dobrá organizace času

Cíl 3 Umění se domluvit		
Činnosti	Kompetence	Průřezová témata
	Kompetence komunikativní	1. Osobnostní a sociální výchova
	Kompetence k řešení problémů	
Komunikativní kruh	vyjadřování a formulace myšlenek	rozvíjí komunikativní dovednost
Pravidla hry	Naslouchá druhým lidem	Rozvíjí disciplinovanost
Práce na počítači	Využívání informačních a komunikačních prostředků	Umožňuje přístup k informacím
Dramatizace	Aktivně se zapojuje do společenského dění	Pochopení umění jako prostředku komunikace
Společenské hry	Schopnost obhájit svůj postoj	Vede k porozumění druhého

Cíl 4 Vzájemné respektování, schopnost pomáhat druhým		
Činnosti	Kompetence	Průřezová témata
	Kompetence sociální a personální	1. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
	Kompetence občanské	
Pravidla hry	Spolupráce ve skupině	Prohlubuje porozumění jiných sociálních skupin
Poznávání mapy	Rozvíjí dovednost orientace	Upevňuje znalosti o Evropě
Hry se slovy	Ocenění zkušenosti jiných, čerpání poučení	Prohlubují znalosti jazyka
Zvyky a tradice	Respektování našich tradic	Prohlubuje vědomosti o národech
stolování	Respektování jiného historického dědictví	Vede k zájmu o jinou kulturu
Společenské hry	Podpora sebedůvěry	Rozvíjí schopnost racionálně uvažovat a projevovat se

Cíl 5 Najít místo ve společnosti - skupině		
Činnosti	Kompetence	Průřezová témata
	Kompetence sociální a personální	1. Výchova demokratického občana
	Kompetence občanské	
Dopravní výchova	Respektování základů ohleduplnosti a úcty	Podporuje pochopení pravidel a zákonů
Povídání o BOZP	Umění ocenit zkušenosti druhých	Přispívá k odpovědnosti
Besedy	čerpání poučení	Rozvíjí uvažování v širších souvislostech
TV chvilky	Chápání pocitů jiných lidí	Uvědomění si sebe sama ve společnosti
Sportovní hry	Zapojování se do sportovních aktivit	Motivují k ohleduplnosti
Výtvarná činnost – společné dílo	Umění diskutovat v kolektivu, třídě	Rozvíjí schopnost kompromisu a kritického myšlení

Cíl 6 Utváření pozitivních mezilidských vztahů a vztahů k přírodě		
Činnosti	Kompetence	Průřezová témata
	Kompetence občanské	1. Environmentální výchova
	Kompetence pracovní	2. Multikulturní výchova
Výtvarná činnost z přírodních materiálů	Použití přírodních materiálů	Vytváří citlivý přístup k přírodě
Hvězdárna, planetárium	Chápání základních principů	Poskytuje znalosti o naší planetě
Sběr a třídění odpadů	Chápání základních ekologických souvislostí	Podněcuje ohleduplnost k přírodě a prostředí
Vycházky do přírody	Respektování životního prostředí	Vnímání přírodního a kulturního dědictví
Ruční práce – dárky k příležitostem	Respektování společenských hodnot	Ovlivňují hodnotový systém člověka
Karneval	Rozvíjí pozitivní prostor ke kultuře a tvořivosti	Interkulturní kontakty

Cíl 7 Umět vážit si sám sebe		
Činnosti	Kompetence	Průřezová témata
	Kompetence sociální a personální	1. Osobnostní a sociální výchova
	Kompetence občanské	
Stolování	Vytváření příjemné atmosféry ve skupině	Vede k uvědomění si škodlivých způsobů chování
Osobní hygiena, správná výživa	Chápání základních norem	Vytváří návyky ke zdravému životnímu stylu
Pobyt na čerstvém vzduchu	Aktivní přístup k ochraně zdraví	Vede k pozitivnímu naladění mysli
Odpocinek po obědě	Podporuje samostatný rozvoj osobnosti	Předchází stresovým situacím
Plavání	Respektování pravidel v mezních situacích	Stanovuje cíle a reguluje vlastní jednání
počítače	Čerpání informací	Rozvíjí poznávací schopnosti

Cíl 8 Můj kamarád je jiný a mě to vůbec nevadí		
Činnosti	Kompetence	Průřezová témata
	Kompetence k řešení problémů	1. Multikulturní výchova
	Kompetence občanské	
Divadlo	Chrání kulturní a historické dědictví	Přispívá k poznání naší kultury
Zpívání písniček	Váží si tradic kulturního a historického dědictví	Rozvíjí schopnost při veřejném vystupování
Společenské hry	Zvyšuje zodpovědnost za své rozhodnutí	Využívá vlastní schopnosti v týmové práci
Komunikativní kruh	Přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách	Podává základní informace o různých etnických a kulturních skupinách
Soutěže	Učí logické a jiné postupy	Uplatňují principy slušného chování
Povídání o svátcích a zvycích	Vytváří vztah k tradicím	Přispívá k toleranci a k respektu jiných lidí

Cíl 9 Víím, jaký jsem, co umím, uplatním se		
Činnosti	Kompetence	Průřezová témata
	Kompetence k učení	1. Mediální výchova
	Kompetence pracovní	
Seznamování s počítačem	Vyhledávání a třídění informací	Rozvíjí schopnost komunikovat pomocí informační techniky
Námětové hry na povolání	Chápání společenského významu	Vliv médií na společnost
Četba knih a časopisů	Propojování věcí do souvislostí	Využívání médií jako prostředku k porozumění světu
Kino a divadlo	Samostatné pozorování a posuzování	Možnost kvalitní zábavy
Pracovní činnosti	Učí se používat nástroje a vybavení	Práce v týmu
Návštěva výstav	Poznávání smyslu a cílů učení	Jiný způsob mediálního vlivu

7.3. Výchovné a vzdělávací strategie ve školní družině

Kompetence k učení:

- dokončí započatou práci
- umí zhodnotit své výkony
- vyhledává informace
- klade si otázky a hledá odpovědi
- získané vědomosti dává do souvislostí
- vědomosti uplatňuje v praxi
- prezentace výsledků vlastní práce

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje správná a chybná řešení
- hledá nová řešení
- snaží se řešit sám nebo ve spolupráci krizové situace
- všímá si dění a problémů
- nenechá se odradit neúspěchem a vytrvale směřuje k řešení
- přijímá důsledky svých rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- naslouchá druhým, aby porozuměl obsahu sdělení
- souvislými větami formuluje myšlenky, otázky a odpovědi
- vyjadřuje své pocity řečí, gestem, mimikou
- poznává technické, informační a komunikační prostředky (telefon, internet, e-mail)
- rozvíjí slovní zásobu
- používá pravidla vystupování a komunikace

Kompetence sociální a personální:

- je odpovědný za své chování
- vnímá a dokáže se postavit proti nespravedlnosti, agresivitě a šikaně
- je tolerantní k odlišnostem jiných
- dokáže si poradit nebo požádat o pomoc
- rozpoznává vhodné a nevhodné chování
- respektuje zájmy jiných

Kompetence činnostní a občanské:

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel soužití daných řádem školy vytváříme základní rámec školních a společenských norem
- uvědomuje si svá práva a povinnosti
- chová se odpovědně k sobě i druhým
- dbá o své zdraví a bezpečí
- odhaduje rizika svého jednání
- vnímá krásy přírody a cíleně o ně pečuje
- aktivně se zapojuje do veřejně prospěšných a charitativních aktivit

Kompetence pracovní a trávení volného času:

- umí si vybrat zájmovou činnost
- dokáže se zapojit a uplatnit v kolektivu
- své zájmy rozvíjí v individuálních a skupinových činnostech
- plánuje, organizuje, řídí a hodnotí jednoduché činnosti
- používá bezpečně materiály, nástroje a vybavení
- dodržuje vymezená pravidla

7.4. Formy vzdělávání

- **příležitostné** - sportovní dny, vystoupení, slavnosti, základem účastníků jsou přihlášení žáci ŠD, ale mohou se zúčastnit i rodinní příslušníci či další osoby.
- **pravidelné** - ve ŠD každodenní činnost přihlášených žáků, v zájmových útvarech zřizovaných ŠD, pravidelná činnost dle jejich programů
- **individuální** - zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí či podpora zdravotně nebo sociálně znevýhodněným žákům ve spolupráci s rodiči nebo jejich zákonnými zástupci, s využitím poradenské pomoci školy nebo jinými poradenskými zařízeními
- **spontánní** - jsou ve školní družině zahrnuty do denního režimu oddělení (ranní hry, odpolední klidové činnosti, aktivní odpočinek), jsou pro přihlášené děti
- **příprava na vyučování** - didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, které upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování

7.5. Obsah vzdělávacího programu školní družiny

Oblasti výchovně-vzdělávací činnosti

1. Jazyk a jazyková komunikace
2. Matematika a její aplikace
3. Informační a komunikační technologie
4. Člověk a jeho svět
5. Umění a kultura
6. Člověk a zdraví
7. Člověk a svět práce

Výchovně vzdělávací činnost máme rozdělenou do sedmi výše uvedených oblastí. Všemi těmito oblastmi prolínají průřezová témata. Výchovně vzdělávací činnost je uspořádána do ucelených částí (bloků). Jsou zpracovány jako dlouhodobé projekty nebo krátkodobé integrované bloky, které jsou stavěny tak, aby:

- přispívaly k rozvoji dítěte v různých oblastech (biologické, psychologické, sociální...)
- dítě mělo možnost získávat potřebné dovednosti, užitečné poznatky, poznávat žádoucí hodnoty a získávat samostatné postoje
- umožňovaly naplnit její mnohostranně pestrá nabídkou intelektových i praktických činností

Bloky jsou řešeny cyklicky na jeden školní rok. Jsou sestaveny jako nabídka témat, ze kterých vybírá vychovatelka dle konkrétních potřeb a situací. Rozpracovává si je do činností pro různé věkové skupiny žáků v oddělení, liší se úrovní náročnosti nabízených činností. Společné jsou pouze celodružinové akce v rámci dlouhodobých projektů.

Obsah výchovně vzdělávací činnosti je zpracován jako nabídka činností, ze které si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány, a dílčích cílů, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí školního vzdělávacího programu. Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji volně přizpůsobovat v rámci svých oddělení konkrétním žákům a upravovat je v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy.

Jazyk a jazyková komunikace

ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, osvojování a rozvíjení čtenářských schopností, využívání různých zdrojů informací - např. slovníky, encyklopedie, počítač, užití znalostí v reálných situacích (adresa, dopis aj.)

Matematika a její aplikace

osvojení aritmetických operací ve třech složkách, dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění, významové porozumění, řešení problémových situací z běžného života, pochopit a analyzovat problém, třídit získané údaje, učit se využívat prostředky výpočetní techniky (kalkulátory, počítačový software)

Informační a komunikační technologie

Základy práce s počítačem (využití základních funkcí, dodržení základních pravidel bezpečné práce s hardwarem i softwarem, ochrana dat před poškozením, ztrátou, zneužitím), vyhledávání informací a komunikace (komunikace s internetem), zpracování a využití informací (práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru)

Člověk a jeho svět

1. Místo, kde žijeme Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, obecní úřad, požární zbrojnice, orientace v prostoru a čase, odhadnout vzdálenost v čase, kopec, serpentina, vrchol, úpatí), beseda

o naší obci-historie. Bezpečnost na cestě do školy, vycházkách, dopravní výchova (Kompetence činnostní a občanské).

2. Lidé kolem nás Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimo slovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikaně, zařazení prvků mediální výchovy (co děti zhlédly, slyšely, práce s internetem-vyhledávání informací).(Kompetence k řešení problémů, komunikativní, sociální.)

3. Lidé a čas Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, umět využít správně a účelně svůj volný čas (základy pro využívání smysluplných volnočasových aktivit).(Kompetence pracovní - trávení volného času).

4. Rozmanitost přírody Vycházky a pobyty v přírodě, pozorování změn, určování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péče o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody (kompetence k učení).

5. Člověk a jeho zdraví Poznávání sebe sama, poučení a péče o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, umět ošetřit drobná poranění. Besedy na toto téma, v rámci prevence plavání, návštěva solné jeskyně, nové pohybové hry v místnosti, tělocvičně, terénu, relaxační cvičení na gymballech, dodržování pitného režimu.(Kompetence komunikativní, sociální a interpersonální, občanské).

Umění a kultura

1. Výtvarná výchova

Vytvářet a zafixovat u dětí v průběhu několikaleté docházky do ŠD kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky-krásna, vnímání světa a okolí tvořivě, citlivě. Umění se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky. Umění se vyjádřit jazykem – dramatická výchova, obohacení emocionálního života.(Kompetence komunikativní.) Použití nekonvenčních výtvarných technik, výstavy, módní přehlídky, nácvik kulturního pásma, dramatizace různých situací, návštěvy kina, divadla.

2. Hudební výchova

1. vokální činnost - práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu

2. instrumentální činnost - hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

3. hudebně pohybová činnost - ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

4. poslechová činnost - aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

Člověk a zdraví

1. Tělesná výchova

Bezpečnost a ochrana zdraví - Úraz dítěte vždy znamená, že dospělý neudělal vše, co měl pro bezpečnost prostředí, v němž se dítě pohybuje, nebo že dítě nevědělo, jak se chovat bezpečně, nebo se záměrně chovalo nebezpečně svému zdraví. Prevence úrazů neznamena nic jiného než změnu skutečností. V rámci projektu Dětství bez úrazu seznamujeme žáky s možnými riziky pohybu ve škole a mimo ni. Žáci jsou v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při různém ročním období, při sportování. Jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

Člověk a svět práce

Pracovní činnosti

1. Práce s drobným materiálem vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů, funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů, jednoduché pracovní postupy a organizace práce, lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce -základní podmínky pro pěstování rostlin, péče o nenáročné rostliny, pěstování rostlin ze semen, pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů - pravidla správného stolování, příprava tabule pro jednoduché stolování

Tematické okruhy průřezových témat

Průřezová témata prostupují všemi oblastmi výchovně vzdělávací činnosti.

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

8. Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Metody a formy evaluace

- týdenní hodnocení na úrovni družiny - písemně v týdenním plánu činností
- hodnocení dětí - chválíme, oceňujeme a vyhodnocujeme
- výstavky formou nástěnek ve třídách a na chodbách
- výstavky v obci pro rodiče a veřejnost
- výrobky domů
- fotodokumentace
- rozhovory s rodiči
- konzultace s vyučujícími
- čtvrtletní a pololetní hodnocení přednesená na pedagogických radách
- písemné hodnocení celoroční práce - průběh a výsledky vzdělávacích aktivit, jaké změny je třeba udělat pro příští školní rok ve ŠVP ŠD

Další metody

- pozorování
- rozhovory s dětmi, rodiči, vyučujícími
- rozbor aktivit dětí, analýza prací
- sociometrické metody (rozbor chování a jednání dítěte ve skupině a jeho postavení v ní)
- analýza vlastní pedagogické aktivity
- vyhodnocování dílčích programů, projektů
- rozbor pedagogické dokumentace
- rozbor příčin neúspěchu (vandalismus, šikana)

9. Závěr

Snažíme se společně s žáky vytvářet hranice správného chování. Snažíme se je oceňovat, dáváme prostor pro jejich názor a řešení ve věcech, které se jich týkají. Dáváme možnost si vybrat a nehodnotíme osobnost žáka, ale jeho výkon.

Nezbytnou podmínkou úspěšné výchovy je respektování osobnosti dítěte. Přejeme si, aby z dětí vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace, se smyslem pro zodpovědnost.

Pro rozvoj řady kompetencí je zapotřebí pravidelný a dlouhodobý styk nejen s vrstevníky, ale rovněž s dalšími lidmi. Pro život se potřebujeme naučit domluvit, vycházet a spolupracovat s nejrůznějšími lidmi – nejen s těmi blízkými a s přáteli, ale i s lidmi, kteří se od nás odlišují co do schopností, chování, zvyků, temperamentu a zájmů. Ideálním prostředím, kde se to děti mohou učit, je přirozená vrstevnická skupina ve školní družině.

.....
Mgr. Květoslava Žondrová, ředitelka školy